

**LA RUTA
ARQUEOLÒGICA
DE LA SEDA
|
LES UNIVERSITATS
DE LA TERCERA
EDAT**

**Universitat Politècnica de València
2022**

LA RUTA ARQUEOLÒGICA DE LA SEDA I LES UNIVERSITATS DE LA TERCERA

Associació Internacional d'Universidades de la Tercera Edat (AIUTA)

P R Ò L E G

Al setembre del 2021 vam acollir a la nostra Universitat la I Trobada Internacional AIUTA-UPV, promoguda per l'Associació Internacional d'Universitats de la Tercera Edat (U3A) amb l'objectiu de configurar un projecte internacional al voltant de la mítica Ruta de la Seda.

Hem agrupat en aquesta petita publicació les accions desenvolupades per la nostra Universitat Sènior com a resultat de la implicació del nostre alumnat i les institucions de la ciutat amb què hem col·laborat.

El projecte La ruta arqueològica de la seda i les universitats de la tercera edat continua fins al 2025, per la qual cosa –des de la Universitat Sènior de la UPV– continuarem acostant la Universitat Politècnica de València a les persones que mantenen l'entusiasme per continuar aprenent.

Salomé Cuesta Valera

Vicerectora d'Art, Ciència, Tecnologia i Societat

COMITÉ ORGANITZADOR

François Vellas, President AIUTA

- ESPANYA València - Alacant - Castelló

Salomé Cuesta Valera, *Vicerectora d'Art, Ciència, Tecnologia i Societat. Universitat Politècnica de València (UPV)*

Ana Muñoz Gonzalo, *Directora U3A, UPV*

Marian Aleson Carbonell, *Directora U3A, Universitat d'Alacant*

Montserrat Amorós Coderch, *Presidenta U3A de l'Alt Palancia-Castelló*

- ITÀLIA Nàpols - Benevento

Livio Zerbini, *Vicerector de la Universitat de Ferrara, Itàlia*

- FRANÇA Tolosa - Narbona

François Vellas, *President U3A, Toulouse, France*

- BULGÀRIA Plovdiv

Todor Tanev, *Universitat de Sofia, anterior Ministre de Turisme de Bulgària*

- UCRAÏNA Kíev

Prof Artur Horobovyy, *President U3A, Clepsidia Ukraine*

- LÍBAN Byblos - Baalbek

Marcel Hinain, *Vicepresident AUT, Director U3A, Byblos, Líban*

- LA XINA Luoyang and Xi'an

Wang Younong, *Director International Liaison Bureau, CAUA The Chinese Federation of U3As*

- LA XINA Jiayuguan and Dunhuang

Ma Xianguo, *First AIUTA Vice President, President U3A, Shanghai*

- GRÈCIA Atenes

Elias Foutsis, *President NYC New York University Athens*

Nikos Mistriotis, *Direct or U3A, NYC Athens*

Volem agrair el treball de Rosa Puchades Pla pel suport i dedicació a la posada en marxa aquest projecte durant la seua etapa de Vicerectora.

I el de Francisca Cantón Sáez, administrativa de la Universitat Sènior, i la col·laboració d'un grup d'alumnes voluntàries en aquest projecte: Juana Aucejo, Desamparados Castellar, Ángeles Cuerda, María Carmen Ezquer, Mercedes Flaquer, Carmen Mardones, María Dolores Masip, Amparo Morales, Encarna Ruix, María Isabel Sánchez i Vicenta Torres.

O B J E C T I U

Projecte de cooperació internacional promogut per l'Associació Internacional d'Universitats de la Tercera Edat (U3A) que recorre les Universitats de la Tercera Edat (U3A) de l'oest i de l'est que té com a objectiu crear nous intercanvis de col·laboració entre aquestes universitats entorn d'un ambiciós projecte sobre el ric llegat patrimonial de la Ruta Arqueològica de la Seda.

D U R A C I Ó D E L P R O J E C T E

Setembre 2021 - Maig 2025

P A Ï S O S P A R T I C I P A N T S

- València - Alacant – Castelló U3As ESPANYA (setembre 2021)
- Nàpols - Benevento U3As ITÀLIA (setembre 2022)
- Tolosa - Narbona U3As FRANÇA (gener 2023)
- Plovdiv - U3As BULGÀRIA (setembre 2023)
- Byblos - Baalbek U3As LÍBAN (octubre 2023)
- Kiev - U3As UCRAÏNA (maig 2024)
- Luoyang i Xi'an U3As LA XINA (maig 2024)
- Jiayuguan i Dunhuang U3As LA XINA (maig 2025)

A P O R T A C I O N S D E C A D A U N I V E R S I T A T P A R T I C I P A N T

- 1) Una primera contribució en el camp educatiu que ofereix un cicle de conferències de la Ruta de la Seda dels respectius països.
- 2) Una segona contribució en termes de recerca i innovació.
- 3) Una tercera contribució amb l'organització d'un programa de visites per a estudiants d'universitats de la tercera edat procedents d'altres regions i/o països, destinades a presentar els tresors arqueològics de la Ruta de la Seda, que permeten el desenvolupament d'intercanvis internacionals amb les universitats de la tercera edat.

INICI DEL PROJECTE

La primera reunió internacional del projecte La Ruta Arqueològica de la Seda i les universitats de la tercera edat es va celebrar el 17 de setembre del 2021 a Espanya, a la Universitat Politècnica de València (UPV).

1ª reunió celebrada a la UPV, València (Espanya), el 17-9-2021

Va comptar amb la participació de François Vellas, president de l'AIUTA; Salomé Cuesta, vicerectora de la UPV; Ana Muñoz, directora de la Universitat Sènior; Rosa Puchades, iniciadora del projecte a la UPV, el professorat de la UPV, el president del Col·legi Major de la Seda de València, el vicepresident de l'Institut de la Seda d'Espanya i representants d'universitats de persones grans espanyoles i europees.

A més, es van connectar en línia representants de les universitats de la Xina, Bulgària, el Brasil, Líban, Portugal, Rússia i Espanya.

Representants d'U3A en la 1ª reunió

Í N D E X D E C O N F E R È N C I E S

2021	
La Ruta de la Seda: intercanvi gastronòmic entre Orient i Occident	NOVEMBRE
SILKNOW: teixint el passat cap al futur	DESEMBRE
2022	
El Col·legi de l'Art Major de la Seda	GENER
Llotges de mercaders al Mediterrani: definició i característiques. Alguns casos valencians	FEBRER
La indústria de la seda valenciana en l'edat moderna	MARÇ
La producció i manufactura de la seda valenciana des de la seua intrahistòria	ABRIL
Rehabilitació del Col·legi de l'art Major de la Seda. La recuperació d'un símbol de l'esplendor de València	MAIG
La Ruta de la Seda, una Ruta de Paz	JUNY

Í N D E X D ' A C T I V I T A T S

2022	
Col·legi de l'Art Major de la Seda	FEBRER
La Llotja de València: Llotja de la Seda o Llotja dels Mercaders	MARÇ
Exposició "El Galió de Manila i les rutes marítimes de la seda en el deixant de la nau Victoria"	MARÇ
Exposició "Disseny, seda i flors". Museu de Belles Arts de València	JUNY

C O N F E R È N C I E S

LA RUTA DE LA SEDA: INTERCANVI GASTRONÒMIC ENTRE ORIENT I OCCIDENT

JAVIER MARTÍNEZ MONZÓ

Catedràtic de la Universitat Politècnica de València

DATA D'IMPARTICIÓ: 24 NOVEMBRE 2021, 16.30 H

OBJECTIU

Donar a conèixer l'impacte que va tenir l'anomenada Ruta de la Seda en l'intercanvi de productes, tècniques culinàries i receptes entre Orient i Occident.

RESUM

La Ruta de la Seda va ser una via comercial entre la Xina i Occident els orígens de la qual es remunten a fa més de 2.000 anys.

El seu promotor va ser l'emperador Han Wui, qui l'any 138 a. de C. va enviar una caravana de soldats cap a l'oest a la recerca d'aliats per a combatre els nòmades xiongnu. Els soldats prompte van ser reemplaçats per comerciants, i així va començar a fluir la seda, el jade o la porcellana fins a l'Imperi romà, mentre que a la Xina arribava per primera vegada el vidre, l'ivori o la llana.

Prompte també els aliments van viatjar en totes dues direccions de la Ruta de la Seda: bresquilles i albercocs a Europa –als quals es van sumar en l'edat mitjana l'arròs, el blat negre o la canya de sucre–, i raïm, melons, cogombres o albergínies a l'Orient Llunyà.

A l'intercanvi inicial de productes, prompte el va succeir el de tècniques culinàries i receptes. Abans que l'arribada de Colom a Amèrica propiciara l'intercanvi de productes més ràpid i decisiu de la història de la gastronomia, la Ruta de la Seda va constituir el principal vehicle de transmissió d'ingredients i receptes durant el final de l'edat antiga i tota l'edat mitjana.

DADES DEL PONENT

Javier Martínez Monzó

Enginyer agrònom i doctor en Ciència i Tecnologia dels Aliments per la Universitat Politècnica de València, és responsable de Nutrició i Dietètica Industrial per a Enginyers Agroalimentaris i de Nutrició Humana i Alimentació i Cultura, del Grau en Ciència i Tecnologia d'Aliments. Ha impartit Gastronomia, Història i Pràctica Culinària, assignatura amb una mitjana de 40 alumnes per any. Des del 2001 col·labora amb els més prestigiosos restauradors de València, del treball dels quals va sorgir Gastrovac, i és soci fundador de l'empresa derivada de la UPV Food Design. El seu interès per la gastronomia es deu al professor Lorenzo Millo, prestigiós humanista i gastrònom, amb el qual va col·laborar en les classes d'Alimentació i Cultura. Les seues línies d'investigació se centren en la cocció al buit, la impressió en 3D d'aliments i els components bioactius després dels processos de cocció.

SILKNOW: TEIXINT EL PASSAT CAP AL FUTUR

CRISTINA PORTALÉS RICART

Investigadora postdoctoral Ramón y Cajal, Universitat de València

DATA D'IMPARTICIÓ: 22 DESEMBRE 2021, 12.00 h

OBJECTIU

Donar a conèixer el patrimoni seder europeu a través del projecte H2020 SILKNOW.

SILKNOW Weaving our past into the future

En resumen, **la historia europea está tejida en seda**. Pocos materiales han tenido similar relevancia -económica, técnica, funcional, cultural, simbólica- en nuestro pasado. En el presente, la seda sigue muy viva. La moda y los textiles están en el centro de la economía creativa, generando riqueza y conservando identidad, cultura y valores.

Imatge cedida per Cristina Portalés

RESUM

En el context del programa marc de la Comissió Europea Horitzó 2020, s'ha desenvolupat el projecte SILKNOW: Silk heritage in the Knowledge Society: from punched cards to big data, deep learning and visual / tangible simulations. SILKNOW és un projecte tecnològic destinat a conservar, comprendre i divulgar aquesta herència sedera europea atresorada al llarg dels segles XV al XIX. El treball va ser posat en marxa el 2018 per un consorci internacional i interdisciplinari, format per nou socis de sis països (Alemanya, Eslovènia, Espanya, França, Itàlia i Polònia) i coordinat per la Universitat de València des de l'Institut de Robòtica i Tecnologies de la Informació i la Comunicació (IRTIC) en col·laboració amb el Departament d'Història de l'Art de la mateixa universitat.

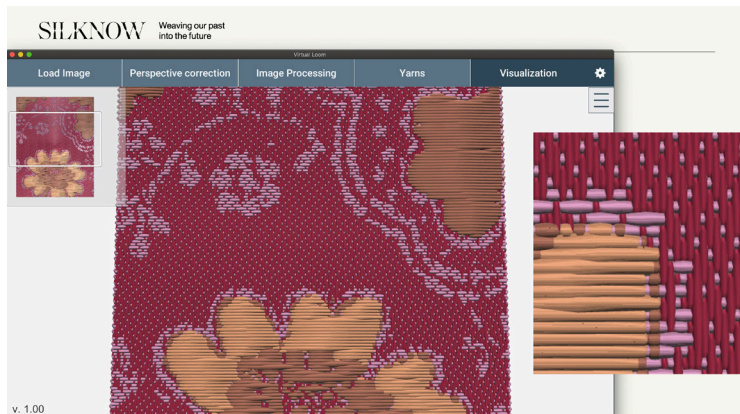

Imagem cedida por Cristina Portalés

En aquesta conferència, la Dra. Cristina Portalés Ricart, una de les investigadores principals del projecte, explicarà els detalls d'aquest i mostrarà els resultats obtinguts, des d'un thesaurus multilingüe, fins a un teler virtual o una web semàntica.

DADES DEL PONENT

Cristina Portalés Ricart

La Dra. Cristina Portalés Ricart és investigadora Ramón y Cajal en el grup ARTEC de l'Institut de Robòtica i Tecnologies de la Informació i Comunicació, i docent a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de la Universitat de València. Té doble titulació en Enginyeria en Geodèsia i Cartografia (Universitat Politècnica de València i Universitat de Tecnologia de Viena, 2002). Va ser també investigadora al Laboratori de Realitat Mixta de la Universitat de Nottingham (2005) i al Centre d'Investigació d'Interacció i Entreteniment de la Universitat Tecnològica de Nanyang a Singapur (2006). Va realitzar la tesi doctoral en el Laboratori de Llum de la Universitat Politècnica de València (2008). És autora de més de 90 publicacions científiques, que inclouen conferències internacionals, revistes d'alt impacte, llibres i capítols de llibre. Participa activament en comitès científics, en conferències internacionals i revistes científiques. És experta avaluadora en propostes del 7PM, H2020 i Horitzó Europa en l'àrea de les TIC. És editora en cap adjunta de la revista científica Multimodal Technologies and Interaction (MTI). És vocal de Relacions Institucionals de l'associació Ciència en el Parlament. Té experiència en projectes d'investigació relacionats amb la documentació digital i la visualització interactiva del patrimoni cultural. És experta en fotogrametria, 3D, visualització de dades i sistemes d'informació geogràfica.

EL COL·LEGI DE L'ART MAJOR DE LA SEDA*

VICENTE GENOVÉS DEL OLMO

President del Col·legi de l'Art Major de la Seda (València)

1. EL MUSEU DEL COL·LEGI DE L'ART MAJOR DE LA SEDA, HISTÒRIA D'UN MECENATGE

DATA D'IMPARTICIÓ: 26 GENER 2022, 12.00 H

La transició de col·legi a museu per a la supervivència de la institució.

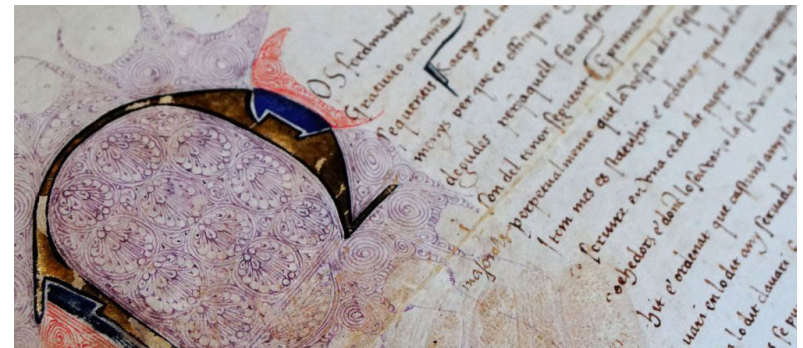
Mª LUISA LLORENS FUSTER

Secretària del Col·legi de l'Art Major de la Seda (València)

2. COLEG·GI DE L'ART MAJOR DE LA SEDA, FUNDACIÓ I HISTÒRIA

12:45 H

Història i dates de fundació, i documents més importants del Gremi de Velluters.

Privilegio Fernando II, 1479. Imatge cedida per Mª Luisa Llorens

(*) Com a complement d'aquestes conferències, es realitzaran visites guiades al Col·legi de l'Art Major de la Seda (CAMS).

DADES DEL PONENT*Vicente Genovés del Olmo*

Cursa estudis com a tècnic tèxtil al Col·legi de l'Art Major de la Seda. Exerceix la labor professional en l'empresa familiar dedicada al tèxtil (en segona generació), on arriba a ocupar la gerència.

A causa de la vinculació amb el CAMS, va ocupar diferents càrrecs en la Junta de Govern: va ser secretari i, des de l'any 2009 fins a l'actualitat, és president. En el seu període presidencial es va produir la rehabilitació del CAMS, sota el mecenatge de la Fundació Hortensia Herrero, la qual cosa va propiciar que la seu del col·legi es transformara en el Museu de la Seda que és en l'actualitat, per al gaudi de tots els valencians i valencianes. El seu treball en la institució ha suposat un gran esforç personal per escometre totes les facetes que la representen des del 1477.

La seua imatge representativa ha estat present en innumbrables esdeveniments culturals de promoció i divulgació, conferències, col·loquis, entrevistes i el Primer Congrès Internacional de Museus de la Seda, celebrat a València el 2018, del qual va ser amfitrió.

Un somni complit els assoliments del qual han sigut despertar la consciència sedera de València i tot el que l'envolta.

María Luisa Llorens Fuster

Formada al Col·legi de l'Art Major de la Seda com a tècnica tèxtil. Desenvolupa la labor professional durant més de 30 anys a la casa Rafael Catalá. Ocupa el càrrec de secretària del Col·legi, que va més enllà, ja que, amb els seus amplis i excel·lents coneixements sobre els teixits, és la persona que s'encarrega de recepcionar totes les peces tèxtils que entren en el CAMS, catalogar-les, valorar-les i fer totes les intervencions oportunes; també s'ocupa de gestionar els fons tèxtils que són de gran valor històric i patrimonial. Coneixedores d'aquest gran treball, institucions com l'església de Sant Nicolau van posar tota la seua confiança en ella perquè s'inventariaren els seus fons tèxtils litúrgics.

Dins de les seues innumbrables activitats, també hi ha la de divulgació. Participa en conferències, seminaris i col·loquis, sempre parlant sobre teixits, especialment de la seda com a fil conductor, i transmetent la seua passió per aquests i pel Col·legi de l'Art Major de la Seda.

LLOTGES DE MERCADERS AL MEDITERRANI: DEFINICIÓ I CARACTERÍSTIQUES. ALGUNS CASOS VALENCIANS

SALVADOR LARA ORTEGA*Professor titular de la Universitat Politècnica de València***DATA D'IMPARTICIÓ: 23 FEBRER 2022, 16.30 H****RESUM**

Es tracta d'explicar la idea de l'edifici públic comercial que es va popularitzar al Mediterrani en el període gòtic-renaixentista i entre els segles XIII i XVI. Se'n repassaran les característiques funcionals i arquitectòniques per a, després, presentar el cas de les llotges de la Comunitat Valenciana, el progrés cultural i comercial de les quals en el segle XV va construir edificis molt significatius.

Llotja de València. Imatge cedida per Salvador Lara

(*) Com a complement d'aquesta conferència, es realitzaran unes visites guiades a la Llotja de València.

DADES DEL PONENT*Salvador Lara Ortega*

Arquitecte per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de València des del 1979 i doctor en Arquitectura per la mateixa Universitat el 1991. Desenvolupa la docència i recerca al Departament de Composició Arquitectònica.

Va ser president nacional del Comitè Espanyol de l'IAESTE (International Association for the Exchange of Students for Technical Experience) des del 1993 fins al 2003. Membre del Consell Assessor de Fòrum UNESCO des del 1997 fins al 2010.

President fundador d'EDILICIA: agrupació d'arquitectes per a la promoció del patrimoni arquitectònic, del Col·legi Oficial d'Arquitectes de la Comunitat Valenciana. Ara membre des del 1994.

Director del grup investigador Catalogació, Promoció i Difusió del Patrimoni Arquitectònic, integrat en l'Institut de Restauració del Patrimoni de la UPV des del 1999.

És membre del Consell de l'Institut Universitari de Restauració del Patrimoni de la UPV des de la seua fundació.

Autor de diferents publicacions, així com coordinador i/o editor de publicacions, tant nacionals com internacionals

Ha obtingut més de 10 premis des del 1993, i ha impartit més de 30 conferències i cursos pels cinc continents.

Lonja de Zaragoza. Imagen cedida por Salvador Lara

LA INDÚSTRIA DE LA SEDA VALENCIANA EN L'EDAT MODERNA

RICARDO FRANCH BENAVENT*Catedràtic de la Universitat de València***DATA D'IMPARTICIÓ: 30 MARÇ 2022, 12.00 H****OBJECTIU**

Analitzar la principal activitat econòmica que es realitzava al Regne de València en els 400 anys transcorreguts entre mitjan segle XV i mitjan segle XIX, la qual cosa explica l'enorme influència que ha exercit en la configuració de la societat i la cultura valenciana.

RESUM

Entre els segles XV i XIX, la seda va tenir una enorme influència en la història i la cultura valenciana. La morera es va convertir en el principal cultiu de les terres més fèrtils de regadiu, i va generar una intensa activitat sericícola en la qual intervenien tots els membres de la unitat familiar, i que condicionava la mateixa tipologia de l'habitatge. Com a conseqüència d'això, el Regne de València va desplaçar Granada, des de mitjan segle XVI, com a principal zona productora de fibra de seda de la península, i va mantenir aquesta hegemonia fins a mitjan segle XIX.

Teler tipus Jacquard. Fàbrica Garín de Montcada (València)
Imatge cedida per Ricardo Franch

Per part seua, el Gremi de Velluters, creat el 1479, es va convertir ràpidament en l'ofici més important de la ciutat de València. Però, després de la decadència de Toledo, a la fi del segle XVII, València va ostentar l'hegemonia en la producció de teixits de seda de l'Espanya del segle XVIII. Va ser aquest el període de major esplendor de la sederia valenciana, sent aquesta activitat la que condicionava no solament l'economia, sinó també les relacions socials i culturals tant de la ciutat de València com de la majoria de les localitats del centre del territori. Però a la fi de la centúria ja van començar a posar-se de manifest els problemes que acabarien condicionant la greu decadència que va experimentar el sector en el segle XIX.

DADES DEL PONENTE

Ricardo Franch Benavent

Catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de València. Ha sigut director del Departament d'Història Moderna d'aquesta Universitat en els períodes 1988-1994 i 2004-2011; també coordinador del Programa de Doctorat de Geografia i Història de la Mediterrània des de la Prehistòria a l'Edat Moderna per la Universitat de València, des de juliol del 2014 fins a febrer del 2020, i des del 15 d'octubre del 2019, és secretari de l'Escola de Doctorat de la Universitat de València.

La seua recerca s'ha orientat cap a l'estudi de l'activitat econòmica i les relacions socials del període modern, centrant-se especialment en l'anàlisi del comerç, la burgesia mercantil i la manufactura de la seda. A més dels treballs publicats en revistes científiques i les monografies, els seus resultats s'han plasmat en els llibres: *Crecimiento comercial y enriquecimiento burgués en la Valencia del siglo XVIII*, València, 1986; *El capital comercial valenciano en el siglo XVIII*, València, 1989; *La sedería valenciana y el reformismo borbónico*, València, 2000, i *Del "vellut" al espólin. Estudios sobre la industria valenciana de la seda en la edad moderna*, València, 2012.

Ha coordinat també l'edició de cinc monografies més, com ara *La sociedad valenciana tras la abolición de los fueros*, València, 2009, o *Las rutas de la seda en la historia de España y Portugal* (en col·laboració amb Germán Navarro Espinach), València, 2017.

LA PRODUCCIÓ I MANUFACTURA DE LA SEDA VALENCIANA DES DE LA SEUA INTRAHISTÒRIA

VICENT GUEROLA BLAY

Professor titular de la Universitat Politècnica de València

DATA D'IMPARTICIÓ: 27 ABRIL 2022, 12.00 H

OBJECTIU

Donar a conèixer els esdeveniments i les circumstàncies que van donar lloc a l'expansió de la manufactura de la seda a partir de la revisió dels elements patrimonials que han romàs a través del temps. Materialitzar la revisió de documents, obres i exemples que constaten l'hegemonia de la manufactura de la seda en l'entramat de la societat valenciana del segle XVIII i primera meitat del XIX.

Obrador per a la collita de la seda. Imatge cedida per Vicent Guerola Blay

RESUM

Exemplificació d'aquells elements patrimonials que es van erigir al voltant del comerç de la seda, principalment arquitectònics, però també els pròpiament vinculats amb la producció, com dissenys de teixits i l'ornamentació, i la seua vinculació amb la resta de les arts sumptuàries del moment.

. El coneixement de la producció i manufactura a les comarques valencianes i la idiosincràsia pròpia de la producció amb les denominades cases factoria, etc. La seda valenciana en el context cultural, social i productiu. “El país de l'horta i les moreres”.

Capseta de sement de cuc de seda. Imatge cedida per Vicent Guerola Blay

DADES DEL PONENT

Vicent Guerola Blay

Vicent Guerola Blay. Llicenciat en Belles Arts i doctor en Conservació i Restauració del Patrimoni Históricoartístic per la Universitat Politècnica de València. Professor titular d'universitat adscrit al Departament de Conservació i Restauració de Béns Culturals. En l'actualitat està al capdavant del taller Restauració de pintura sobre llenç i taula, de l'Institut Universitari de Restauració del Patrimoni de la UPV. Entre les seues principals aportacions al coneixement i estudi del patrimoni, destaquen les monografies i els articles sobre la tauelleria valenciana del segle XVIII, així com diferents publicacions sobre diferents disciplines de restauració d'obres d'art.

REHABILITACIÓ DEL COL·LEGI DE L'ART MAJOR DE LA SEDA

La recuperació d'un símbol de l'esplendor de València

FERNANDO ARANDA NAVARRO
Arquitecte projectista i director de l'obra

DATA D'IMPARTICIÓ: 18 MAIG 2022, 16.30 H

RESUM

La present conferència tracta sobre el projecte i l'execució de la rehabilitació arquitectònica integral del Col·legi de l'Art Major de la Seda, promoguda per la institució presidida pel Sr. Vicente Genovés del Olmo, i sufragada pel mecenatge de la Fundació Hortensia Herrero. Les obres, les va realitzar l'empresa constructora Grup Bertolín, entre el 17 de novembre del 2014 i el 10 de maig del 2016.

Imatges cedides per Fernando Aranda

LA RUTA DE LA SEDA, UNA RUTA DE PAZ

NATIVIDAD NAVALÓN BLESA
Catedràtica de la Universitat Politècnica de València

ENRIQUE GASPAR
Vicepresident Institut Seda Espanya

DATA D'IMPARTICIÓ: 1 JUNY 2022, 16.30 H

OBJECTIU

L'Institut de la Seda d'Espanya té com un dels principals objectius recuperar els territoris seders d'Espanya i posar-los en valor.

I d'altra banda, donar a conèixer la Ruta de la Seda com una ruta de pau a través del patrimoni immaterial dels territoris seders.

Prestatgeries de cucs de seda. Arxiu General de la Regió de Múrcia
Imatge cedida per Natividad Navalón Blesa

RESUM

Des de mitjan segle VIII fins als anys setanta, ja en el segle XX, el cultiu de morera i la cria de cucs per aconseguir seda ocupava milers de famílies llauradores que, al seu torn, donaven treball a teixedors,

torcedors, filadores, etc., i aquests productes acabaven arribant a les factories on es convertien en teles, brocats o velluts, destinats a famílies riques, església, judicatures i noblesa, no solament per a indumentària i vestimenta, sinó també per a decoració, tapisseria, estovalles, llençols, etc. Dotze segles dels quals avui es desconeix quasi tot, i només uns pocs estudiosos i entesos en la matèria per la seua professió, com industrials o artesans de la seda preocupats per la història, coneixen i, a vegades, no massa.

En la nostra preocupació per recuperar aquests territoris seders i aquest patrimoni immaterial, hem investigat sobre la seda des de tots els punts de vista. Hem revisat tot allò publicat en arxius, biblioteques, universitats o ajuntaments. La nostra labor, a més, s'estén a la digitalització i l'arxivament d'aquests escrits i documents per a l'ús d'estudiosos i investigadors, sobretot per un interès de recuperació de la memòria històrica i del patrimoni tangible i intangible de la seda.

La nostra labor s'ha centrat a crear la Xarxa Pública de Municipis Seda Creativa, per acostar al públic aquest coneixement i patrimoni a través del turisme intel·ligent, la promoció dels cultius de morera com a compensació de CO2, i elaborant una guia de territoris seders, tant locals, provincials o autonòmics, com nacionals. D'aquesta forma, hem arribat a elaborar una Guia de la Ruta de la Seda d'Espanya.

Per a desenvolupar aquesta àrdua tasca necessitem la col·laboració de totes les persones que puguen aportar els seus coneixements sobre la matèria des de les seues vivències personals perquè col·laboren en aquesta investigació, i així, des de les dades locals puguem arribar a les globals. La Universitat Politècnica de València ha treballat junt amb l'Institut de la Seda d'Espanya per a posar en valor el patrimoni material i immaterial de la Ruta de la Seda.

Cúpules en Moa. Imatge cedida per Enrique Gaspar

DATOS DE LOS PONENTES

Natividad Navalón Blesa

Membre de la Junta Directiva de l'Institut de la Seda d'Espanya. Secció de Patrimoni i Art.

Artista visual. Doctora en Belles Arts.

Catedràtica de Projectes d'Escultura a la UPV.

Enrique Gaspar

Vicepresident de l'Institut de la Seda d'Espanya.

Periodista, reporter de TVE (1967-2007).

ACTIVITATS

Llavant el fil de seda, mediats del segle XX. Imatge cedida per Natividad Navalón Blesa

VISITA AL COL·LEGI DE L'ART MAJOR DE LA SEDA

Guiades per Mª Luisa Llorens i Teresa González, Secretària i Vicesecretària de la Institució.

DIMARTS 1 FEBRER

10:00 h

10:30 h

DIVENDRES 4 FEBRER

16:30 h

17:00 h

Teler del Col·legi de l'Art Major de la Seda. Imatge cedida per l'alumna Amparo Morales

VISITA A LA LLOTJA DE VALÈNCIA: LLOTJA DE LA SEDA O LLOTJA DELS MERCADERS

Guiades per David Navarro Catalán, professor Contractat Doctor de UPV
i professor de la Universitat Sénior.

DIMECRES 2 MARÇ

16:00 h

17:45 h

DIJOUS 3 MARÇ

10:00 h

11:45 h

Mª Luisa Llorens explicant a l'alumnat de la Universitat Sénior

Alumnat de la Universitat Sénior

Interior de la Llotja de València. Imatge cedida per l'alumna María Dolores Masip

Lonja de Valencia. Imagen cedida por David Navarro Catalán

EXPOSICIÓ: "EL GALIÓ DE MANILA I LES RUTES MARÍTIMES DE LA SEDA EN EL DEIXANT DE LA NAU VICTORIA"

COMISSARI DE L'EXPOSICIÓ

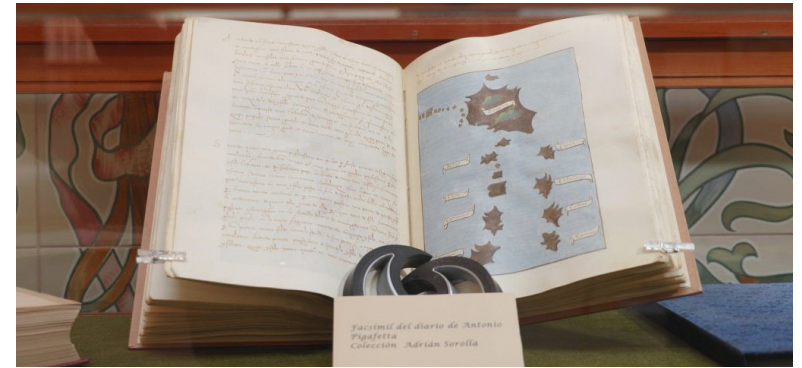
Enrique Gaspar. Vicepresident Institut Seda Espanya

Museo L'Iber, València

9 març - 17 abril 2022

Aquesta exposició se celebra en el magnífic emplaçament del L'Iber Museu dels Soldats de Plom, un edifici dels segles XIV i XV –la mateixa època de la primera volta al món i els galions– on s'exhibeix en una de les seues sales una meravellosa mostra de la Ruta de la Seda coincidint amb un dels motius de l'exposició.

Amb aquesta exposició, es vol posar de manifest la participació fonamental d'Espanya en el desenvolupament de la Ruta Marítima de la Seda, i així es reflecteix des de l'Institut Seda Espanya, responsable de l'exposició, amb la col·laboració de la UNESCO Silk Road Platform, i el suport i patrocini de la Comissió Nacional del V Centenari de la Primera Volta al Món.

Imatges cedides per Enrique Gaspar

EXPOSICIÓ "DISSENY, SEDA I FLORS"

COMISARI DE L'EXPOSICIÓ

Pablo González Tornel

Museu de Belles Arts de València

16 juny - 11 setembre 2022

Amb motiu de la Capitalitat Mundial del Disseny, ostentada per la ciutat de València l'any 2022, el Museu de Belles Arts de València proposa un viatge a través d'una part de les seues col·leccions íntimament lligada al disseny preindustrial i industrial: les flors aplicades a teixits. A través de dues seccions amb una certa progressió cronològica, s'analitzen les bases culturals que van animar la fabulosa eclosió del disseny floral en el segle XIX.

Les flors, com a tema pictòric més o menys desenvolupat, tenen els seus orígens en la consolidació del bodegó o natura morta com a gènere pictòric diferenciat durant el segle XVII. No obstant això, no va ser fins al segle XVIII quan, a través de l'Escola de Flors i Adorns, es va institucionalitzar l'estreta relació entre art i disseny tèxtil que va desdibuixar els límits entre artista i artesà. Creada el 1778 al si de la Reial Acadèmia de Sant Carles, la Sala de Flors i Adorns va formar una branca especialitzada de pintors que van ser capaços d'assortir de dissenys originals la indústria sedera valenciana, per a poder fer-la competitiva enfront de les seues homòlogues europees.

Artista: José Burgos.
Model per a teixit. Aigualides de
diferents colors sobre paper
rosa quadrículat

Edita

Universitat Politècnica de València
Vicerectorat d'Art, Ciència, Tecnologia i Societat
Universitat Sènior

Responsable de l'edició

Ana Muñoz Gonzalo

Disseny i maquetació

Sara Marhuenda Barberá

Traducció valencià

Servei de Promoció i Normalització Lingüística

Imatge portada

Jan van der Straet, 1523-1605

Copyright

Textos dels autors

València, Març 2022

DADES DE CONTACTE I INFORMACIÓ

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA
UNIVERSITAT SÈNIOR

Camí de Vera s/n
Edifici 7A, 1a planta
46022, València (Espanya)
+34 96 387 98 00
o-senior@upv.es
www.facebook.com/seniorupv
<http://www.upv.es/entidades/AUS/>
<https://www.instagram.com/upvsenior/>

ORGANITZA

PROMOU

COL·LABORA

